

8.10.2010

Tampereen kaupunki
Katu- ja vihertuotanto
Viinikankatu 42
33800 Tampere

Viite: Tarastenjärven varastoalueen YVA-selostus

LAUSUNTO TARASTENJÄRVEN VARASTOALUEEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOSELOSTUKSESTA

Tampereen kaupungin katu- ja vihertuotanto on toimittanut Pirkanmaan ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisen **ympäristövaikutusten arviointiselostuksen Tarastenjärven varastoalueesta** (YVA-selostus).

YVA-menettelyn yhteysviranomaisen on Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Hankkeesta vastaava on Tampereen kaupunki, katu- ja vihertuotanto. YVA-selostuksen on hankkeesta vastaavan toimeksiannosta laatinut FCG Planeko Oy.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Ympäristövaikutusten arviointimenettely on kaksivaiheinen. Arvioinnin ensimmäisessä vaiheessa käsitellään arviointiohjelmaa, joka on hankkeesta vastaavan suunnitelma hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutusten arvioimiseksi ja arviointimenettelyn järjestämiseksi. Arviointiohjelmassa esitetään myös suunnitelma arviointimenettelyn osallistumisjärjestelyistä. Yhteysviranomaisen antaa hankkeesta vastaavalle arviointiohjelmasta lausunnon, joka sisältää yhteenvedon muiden viranomaisten lausunnoista ja yleisön mielipiteistä.

Arviointimenettelyn toisessa vaiheessa hankkeesta vastaava kokoaa tehdyistä arvioinneista arviointiselostuksen, joka tulee laatia arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen ohjelmasta antaman lausunnon perusteella. Ympäristövaikutusten arviointimenettely päättyy yhteysviranomaisen lausuntoon arviointiselostuksesta. Hankkeesta vastaavan on liitettävä yhteysviranomaisen lausunto arviointiselostuksen kanssa valmiin hankesuunnitelman lupa- ja hyväksymishakemuksiin.

Arvioidut hankevaihtoehdot

Tarastenjärven varastoalueella tapahtuva uusioasfaltin valmistus, jäteasfaltin käsittely ja hyödyntäminen sekä betonijätteen käsittely ja hyödyntäminen ovat ympäristövaikutusten arvioinnista annetun asetuksen 6 §:n jätehuollon 11b – kohdan perusteella toimintoja (jäteasfaltin ja betonijätteen käsittelyn laajuus), joihin sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Vaihtoehdossa 1 (VE1) lisätään ja laajennetaan nykytoimintoja alueella.

Asfalttijätteen välivarastoinnin, murskauksen sekä uusioasfaltin valmistuksessa kapasiteettia kasvatetaan nykyisestä 25 000 tonnista 45 000 tonniin. Maa- ja kiviainesten välivarastointimäärää kasvatetaan 100 000 tonniin. Tällä hetkellä maa- ja kiviainekset on käytetty alueen rakentamiseen.

Lisäyksenä nykytoimintoihin betonijätettä otetaan vastaan ja murskataan keskimäärin 50 000 tonnia vuodessa. Lisäksi alueelle tullaan mahdollisesti sijoittamaan Tampereen kaupungin katu- ja vihertuotannon kasvihuoneet, reunakivien valmistus yhteensä 10 000 metriä vuodessa, tiilien ja kantojen varastointi jatkokäsittelyä varten enintään 5 000 tonnia vuodessa.

Kalliokiviaineksen otto on suunniteltu aloitettavaksi vuonna 2012. Louhintaa ja murskausta suoritetaan noin 4-6 kuukautta vuodessa. Louhinta ja murskaus tehdään arkisin klo 7-22. Aamuisin klo 5-7 tehdään toimia, jotka eivät aiheuta melua laitosalueen ulkopuolelle. Räjähdykset tehdään arkisin klo 8-18. Alueella ei ole louhintaa, murskausta tai muuta oheistoimintaa lauantaisin, sunnuntaisin eikä arkipyhinä. Louhittavan kalliopinnan puhdistusta ei tehdä huhtikuun alun ja elokuun lopun välisenä aikana. Lisäksi otetaan vastaan ja murskataan betonijätettä ja tiiliä. Alueella otetaan vastaan ja esikäsitellään romuajoneuvoja ja välivarastoidaan rakennusmateriaaleja ja maa- ja kiviaineksia. Lisäksi alueella valmistetaan reunakiviä.

Vaihtoehdossa 0 (VE0) hankealueella jatkuu ympäristölupien sallima toiminta lupien mukaisilla kapasiteeteilla.

Alueella jatkuvat asfaltin, uusioasfaltin sekä pehmeän asfalttibetonin ja öljysoran valmistus kiinteällä asfalttiasemalla keskimäärin 40 000 ja enintään 80 000 tonnia vuodessa. Asfalttijätteen välivarastointia, murskausta sekä hyödyntämistä uusioasfaltin valmistuksessa tehdään enintään 25 000 tonnia vuodessa. Hylättyjen ajoneuvojen välivarastointimäärä on 400–500 ajoneuvoa vuodessa. Sadevesikaivojen pohjahiekan käsittelyä tehdään enintään 2000 tonnia vuodessa. Kallion louhintaa sekä louheen ja soran murskausta suoritetaan keskimäärin 60 000 tonnia ja enintään 80 000 tonnia vuodessa. Kiviaineksen vastaanotto ja hyödyntäminen on keskimäärin 48 000 tonnia ja enintään 100 000 tonnia vuodessa. Erilaisten rakennusmateriaalien (kivi-, puu-, betoni- ja terästuotteet) lyhytaikainen varastointi tapahtuu 1 hehtaarin alalla. Maa- ja kiviaineksia on käytetty alueen rakentamiseen.

ARVIOINNISTA KUULUTTAMINEN JA TIEDOTTAMINEN

Arviointiselostus kuulutettiin 9.7.–3.9.2010 välisen ajan nähtäville Tampereen ja Kangasalan kunnissa sekä kirjastoissa. Arviointiselostus oli myös luettavissa Pirkanmaan ELY-keskuksen Internet-sivulla. Kuulutus julkaistiin Aamulehdessä, Kangasalan Sanomissa ja Teisko-Aitolahdi – lehdissä. Ympäristövaikutusten arviointiselostus lähetettiin lausuntoja varten viranomaisille ja tiedoksi Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymälle, Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry:lle, Metsäkeskus Pirkanmaalle, Tampereen Sähkölaitokselle ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy:lle.

Pirkanmaan ELY-keskus tiedotti lehdistötiedotteella hankkeen arviointiselostuksen nähtävillä olosta 9.7.2010. Hankkeesta vastaava jakoi tiedotteen arviointiselostuksesta hankkeen lähialueen asukkaille 9.7. ja postitti tiedotteen omakotiyhdistyksille 13.7.2010.

ARVIOINTISELOSTUKSESTA ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Arviointiselostuksesta ovat lausunnon antaneet Pirkanmaan liitto, Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/kalatalousryhmä, Pirkanmaan maakuntamuseo/kulttuuriympäristöyksikkö ja Tampereen kaupunki. Mieli piteen antoi Pirkanmaan Jätehuolto Oy. Muita mieli piteitä hankkeesta ei esitetty.

Kangasalan kunta ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, sosiaali- ja terveys-osasto eivät antaneet lausuntoa arviointiselostuksesta.

Lausunnot:

Pirkanmaan liitto

Pirkanmaan liitolla ei ole huomautettavaa Tarastenjärven varastoaluetta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pirkanmaan kalatalousryhmä

Hämeen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus pitää laadittua ympäristövaikutusten arviointiselostusta riittävänä hankkeen vesistö- ja kalastusvaikutusten arvioimisen osalta. Hankealueet sijaitsevat valuma-alueiden latvoilla, jolloin vesiin ja kalastoon arviointiselostuksen mukaan ei oletettavasti kohdistu merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Pirkanmaan Maakuntamuseo, Kulttuuriympäristöyksikkö

Pirkanmaan maakuntamuseo on tutustunut Tampereen Tarastenjärven varastoaluetta koskevaan ympäristövaikutusten arviointiselostukseen ja toteaa, että sillä ei ole huomautettavaa selostuksesta kulttuuriympäristön arvojen osalta.

Tampereen kaupunki

Tampereen kaupungin lausunnon on antanut apulaispormestari kaavoituksen ja ympäristönsuojelun toimialueelta:

Kaavoitus: Tässä ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja:

Vaihtoehto 0 (VE0): Hankkeesta vastaava jatkaa hankealueella ympäristölupien sallimaa toimintaa lupien mukaisilla kapasiteeteilla.

Vaihtoehto 1 (VE1): Hankkeesta vastaava lisää ja laajentaa nykytoimintojaan ja uutena toimintona sijoittaa alueelle betonijätteen vastaanoton ja murskauksen sekä mahdollisesti kasvihuoneet, reunakivien valmistuksen sekä tiilien ja kantojen varastoinnin jatkokäsittelyä varten.

Hankealue sijaitsee Nurmin kylässä Tarastenjärven alueella tiloilla Kiviniitynmetsä Rn:o 3:25 (VE0 ja VE1), Niittymaa Rn:o 3:14 (VE0 ja VE1) ja Kovapäinen Rn:o 2:31 (VE1) osoitteessa Tarastenjärventie 23.

Arviointiselostuksessa esitetty toiminta on maakuntakaavan mukaista. Alueella ei ole voimassa oikeusvaikutteista yleiskaavaa.

Tampereen kaupunki on kaupunginhallituksen päätöksellä 13.5.2002 päättänyt, että Tarastenjärven alueelle laaditaan osayleiskaava. Osayleiskaava laaditaan asemakaavoituksen pohjaksi. Tarastenjärven osayleiskaava-alue käsittää nykyisen jätteenkäsittelykeskuksen alueen ja sitä ympäröivän metsän noin kilometrin säteellä valtatie pohjoispuolella. Tarastenjärven osayleiskaavatyön keskeisenä tavoitteena on turvata jätehuollon nykytila sekä tulevaisuuden kehittämistarpeet Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n toiminta-alueella huomioimalla nykyinen ja tuleva asutus jätehuoltoalueen ympäristössä sekä alueen erityiset luontoarvot. Osayleiskaava etenee rinnakkain Nurmi-Sorilan osayleiskaavan kanssa.

Nurmi-Sorilan ja Tarastenjärven osayleiskaavat ovat edenneet ehdotusvaiheeseen. Yhdyskuntalautakunta päätti kokouksessaan 15.12.2009 asettaa osayleiskaavaehdotukset nähtäville 17.12.2009 - 5.2.2010 väliseksi ajaksi. Ehdotuksista jätettiin 40 muistutusta ja pyydettyihin lausuntoihin saatiin 23 vastausta. Kaavaa varten laadittuja selvityksiä täydennetään ja vuoden 2011 alussa järjestetään MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu. Tavoitteena on valmistella ehdotukset kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi ennen kesää 2011.

Arviointiselostuksessa arvioitava hanke sijoittuu alueelle, joka Tarastenjärven osayleiskaavaehdotuksessa on osoitettu teollisuus- ja varastoalueeksi (T-7) sekä maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M-3). Tarastenjärven osayleiskaavan maankäyttö tukeutuu valtatie rinnakkaisväylään, jonka muodostavat maantie (Kaitavedentie) ja hankealueen läpi osoitettu pääkokoojaku (Näätäsuentie). Näätäsuentien eteläpuolelle on osoitettu kevyen liikenteen pääreitti.

T-7 -alueeseen liittyy määräys: "Alue varataan teollisuus- ja varastotiloille. Alueelle saadaan sijoittaa toimistotiloja. Aluetta asemakaavoitettaessa on ilman pilaantumista, melua tai muuta siihen verrattavaa häiriötä ympäristölle aiheuttavat toiminnot sijoitettava alueen itäosaan. Alueella tapahtuva toiminta ei saa aiheuttaa vesistön pilaantumista eikä likaantumista." ja M-3 -alueeseen määräys: "Alueella on sallittua vain maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muut näihin verrattavat toimenpiteet ovat luvanvaraisia kuten MRL128 §:ssä on säädetty. Alueilla, jotka ovat merkittäviä ekologisten yhteyksien kannalta, ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, että alueen luontoarvot heikkenevät." sekä suositus: "Alueilla on huomioitava hulevesisuunnitelmassa alueille osoitetut hulevesien hallintatoimenpiteet, joiden tarkemmat suunnitelmat laaditaan jatkosuunnittelun yhteydessä."

T-7 -aluetta koko hankealueella koskee myös alueen erityisominaisuuksia ilmaiseva merkintä: Hulevesien hallinta-alue, johon liittyy määräys: "Alueella syntyvät hulevedet tulee hoitaa kiinteistökohtaisesti tai ohjata hallitusti alueelliseen sadevesijärjestelmään. Asemakaavoituksen yhteydessä on laadittava erillinen hulevesien hallintaa koskeva suunnitelma. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota, ettei luontoarvoja merkittävästi heikennetä. Merkintä koskee myös alueeseen rajautuvia liikennealueita." Rinnakkaistien pohjoispuolelle sijoittuvan teollisuusalueen ja M-3 -alueen rajalle sekä valtatie varteen sijoittuvan teollisuusalueen eteläpuolelle M-3 -alueelle on merkitty alueellinen hulevesien

viivytysallas (kohdemerkintä), johon liittyy määräys: "Alue tulee varata hulevesien käsittelyä varten toteutettavalle kosteikolle, viivytysaltaalle tai lammikolle." sekä suositus: "Altaiden suunnittelussa on huomioitava hulevesisuunnitelmassa alueille osoitetut hulevesien hallintatoimenpiteet, joiden tarkemmat suunnitelmat laaditaan jatkosuunnittelun yhteydessä." Hulevesimerkinnoilla turvataan tummaverkkoperhosen elinolojen säilyminen alueella.

Teollisuusalueiden halki hankealueen itäosaan on osoitettu 110-400kV voimalinja, johon liittyy määräys: "Johtoalueelle ei saa sijoittaa toimintaa, joka vaikeuttaa johdon käyttöä, kunnossapitoa tai uusimista. Kaikista johtoalueelle suunniteltavista toimenpiteistä on pyydettävä johdon omistajan lupa." Voimalinjan johtoalueelle rinnakkaistien pohjoispuolella on merkitty ohjeellinen yhdyskuntatekniselle huollolle varattu alueen osa. Teollisuusalueelle valtatie varteen on merkitty voimalinjan yhteystarve. Hankealueen länsipuolelle on merkitty muinaismuistokohde, johon liittyy määräys: "Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös. Aluetta ja sen lähiympäristöä koskevista maankäyttösuunnitelmista tulee pyytää lausunto museoviranomaiselta."

Alueella ei ole asemakaavaa.

Ympäristölautakunta on 11.2.2003, § 63, myöntänyt Tampereen kaupungin katuyksikölle luvan rakentaa varasto- ja korjaamotiloja sekä toimisto- ja sosiaalityötiloja Tarastenjärven tekniselle toiminta-alueelle yhteensä n. 1450 m² Nurmin kylän tilalla Rn:o 3:25.

Yhdyskuntalautakunta on 24.5.2005, § 159, myöntänyt Tampereen kaupungin katu- ja vihertuotannolle luvan perustaa varastoalue 5,1 ha:n suuruiselle määräalalle tilasta Niittymaa Rn:o 3:14 Nurmin kylässä sillä edellytyksellä, että tummaverkkoperhosen esiintymisalueella tilan 3:14 luoteisosassa jo olevan metsäautiotien ja tulevan varastoalueen väliin jätetään 50 m leveä puustoinen suojavyöhyke.

Yhdyskuntalautakunta on 21.3.2006, § 89, myöntänyt Tampereen kaupungin yhdyskuntapalveluiden kaupunkirakentamisyksikölle luvan saada käsitellä ja varastoida kiviainesta tilalla Kiviniitynmetsä Rn:o 3:25 Nurmin kylässä.

Yleiskaavassa esitetyt varaukset sekä merkinnät ja määräykset on tarpeen ottaa huomioon hankealueella. Alueelle molemmissa vaihtoehdoissa esitetty suojavyöhyke tulee rajata hankealueen ulkopuolelle yleiskaavassa osoitettujen aluevarausten pohjalta. Arviointiselostuksessa esitetty hulevesiratkaisu ei turvaa tummaverkkoperhosniittyjen säilymistä alueella. Alueelle tulee laatia yleiskaavamääräysten edellyttämä hulevesisuunnitelma huomioiden Nurmi-Sorilan ja Tarastenjärven osayleiskaavan hulevesiselvitys ja -suunnitelma. VE0 ei mahdollista rinnakkaistien toteuttamista alueella. Molemmissa vaihtoehdoissa varastoalueelle ajo ohjataan johtoalueelta.

Ympäristönsuojelu: Ympäristönsuojeluyksikkö katsoo, että ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on arvioitu hankkeen aiheuttamat arvioitavat ympäristövaikutukset pääpiirteissään hyvin. Tampereen kaupungin arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa esitettyjä asioita on otettu huomioon.

Hulevedet

Nurmi-Sorilan osayleiskaavassa on hankealueen hulevesien viivyttämistä varten esitetty kaksi alueellista hulevesien viivytysallasta. Toinen sijoittuu alueen pohjoispuolelle, toinen teollisuusalueen länsipuolelle etäämmälle toiminta-alueesta. Viivytysaltaiden sijoituspaikkoja valittaessa on otettu huomioon tummaverkkoperhosen elinolosuhteiden turvaaminen ja sen toukan käyttämän ravintokasvin lehtovirmajuuren kasvupaikkojen kosteusolosuhteiden säilyttäminen.

Arviointiselostuksessa on esitetty hankealueen valuma-alueen rajauksien muuttuvan kallion louhinnan jälkeen ja että alueen hulevedet tulevat ohjautumaan kolmeen eri suuntaan.

Pohjoisosaan sijoittuva hulevesien viivytysallas on arviointiselostuksessa osayleiskaavan mukaisessa paikassaan. Sen sijaan länsipuolella oleva viivytysallas ei vastaa sijainniltaan osayleiskaavassa esitettyä, vaan se sijoittuu lähemmäksi hankealuetta ja muuttaa valuma-aluetta ja virtaamia arvioidusta. Hulevesialtaan sijoittaminen keskelle osayleiskaavan teollisuusaluetta vaikeuttanee tulevaa maankäyttöä ja saattaa muuttaa vesiolosuhteita lehtovirmajuuren osalta haitallisesti.

Arviointiselostuksesta ei myöskään käy yksiselitteisesti ilmi, onko hankealueelta tulevia hulevesiä tarkoitus selkeyttää alueellisissa hulevesien viivytysaltaissa vai hankealueella. Altain tehtävänä on toimia viivytysaltaina ja tasata hulevesivirtaamia ja kiintoaineksen laskeuttaminen hankealueella syntyvistä hulevesistä on hoidettava hanke-alueella. Arviointiselostusta on syytä tarkentaa kaakkoon ja länteen suuntautuvien hulevesien osalta.

Kaakkoispuolelle suuntautuvien hulevesien vaikutuksia ei arviointiselostuksessa ole käsitelty.

Luontoarvot

Arviointiselostuksessa on esitetty tummaverkkoperhosen esiintyminen hankealueen ympäristössä vuonna 2005. Esiintymistä on seurattu lähes vuosittain, viimeksi kesällä 2009. Arviointiselostukseen on syytä liittää uusimmat saatavilla olevat tiedot.

Alueella käsiteltävien jättemateriaalien laadunvarmistus

Arviointiselostuksen sivulla 60 todetaan, että jätteen toimittaja on vastuullinen selvittämään rakennusjättemateriaalien puhtauden. Hankkeen ympäristövaikutusten arvioiminen toiminnan aikana edellyttää myös toiminnanharjoittajalta suunnitelmallista laadun tarkkailua, varmistetaan käsiteltävän ja edelleen toimitettavan materiaalin laadunvarmistuksesta.

Yhteisvaikutukset

Tampereen Sähkölaitos-yhtiöt ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy suunnittelevat hyötyvoimalaitosta Tampereen alueelle. Hankkeen yva-menettely on käynnissä. Hyötyvoimalan sijoitusvaihtoehdoista yksi sijoittuu hankealueen pohjoispuolelle ja hankkeilla yhdessä toteutuessaan on myös yhteisvaikutuksia. Arviointiselostukseen on syytä lisätä arvio hankkeiden yhteisvaikutuksista siltä osin, kun tietoa asiasta on saatavilla.

Melu, pöly, värinä ja ilman laatu on arvioinnissa otettu huomioon kattavasti ja riittävällä tavalla.

Mielipiteet:

Pirkanmaan Jätehuolto Oy

Pirkanmaan Jätehuolto Oy näkee positiivisena jätteenkäsittelyä tukevien toimintojen sijoittumisen Tarastenjärven osayleiskaava-alueelle.

Arviointiselostuksen kohdassa "11.2 Muut hankkeet" on hyvin lyhyesti todettu vain, että Pirkanmaan Jätehuolto Oy ja Tampereen Energiantuotanto Oy ovat selvittäneet Tampereen hyötyvoimalaitoksen toteutusmahdollisuutta. Laitos tuottaa jätteestä sähkö ja lämpöä. Laitoksen yhtenä sijoitusvaihtoehtona on Tarastenjärven alue. Kohde sijoittuisi Tarastenjärven jätteenkäsittelykeskuksen viereen noin 11 ha suuruiselle osayleiskaavaehdotuksessa teollisuus- ja varastoalueeksi varatulle alueelle. Hankkeen yva-menettely on käynnistymässä ja lisätietoa hankkeesta löytyy verkkosivulta www.tammervoima.fi.

Hyötyvoimalaitoksen YVA-menettely on käynnistynyt ja näitä kahta hanketta tulee tarkastella rinnan, ennen kuin varastoaluehanketta viedään eteenpäin.

Edellä mainitussa kohdassa 11.2 todetaan, että "Kaatopaikka-alueen pinta-ala on noin 30 ha." mainittu 30 ha on vanhan kaatopaikan pinta-ala, jolle jätteen loppusijoitus päättyi 31.10.2007. Edellä mainitun alueen eteläpuolella on selostuksessakin mainittu kierrätyspolttoainetta valmistava laitos sekä lisäksi biojätteen kompostointilaitos ja ongelmajätteitä vastaanottava ja lajitteleva laitos. Tämä eteläpuolinen alue on noin 20 ha. Lisäksi vanhan pengeralueen pohjoispuolelle on ympäristölupa uudelle kaatopaikka-alueelle 22 ha, josta 4 ha on jo käytössä ja seuraava 5 ha alue valmistuu käyttökuntoon syksyllä 2011.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Yhteysviranomaisen lausunto kohdistuu arviointiraportin sisältöön ja laatuun kuten arviointien oikeellisuuteen ja riittävyyteen, ympäristövaikutusten merkittävyyden arviointiin sekä vaihtoehtojen vertailuun ja toteuttamiskelpoisuuden arvioon.

Yhteysviranomainen on ottanut lausunnossaan huomioon lausunnoissa ja mielipiteissä arviointiselostuksesta esille tuotuja näkökohtia.

Hankkeen kuvaus

Hankekuvauksesta käy riittävästi selville tiedot hankkeen vaihtoehtoista, hankkeen tarkoitus ja sijainti ympäristöineen sekä kuvaus alueen nykytoiminnoista (VE0) ja laajennuksen myötä lisääntyvistä ja uusista alueelle sijoitettavista toiminnoista (VE1). Selostusraportin aineisto on havainnollinen ja täyttää pääosin YVA-arviointiselostukselle asetetut sisältövaatimukset.

Vaihtoehtojen käsittely

Vaihtoehtoja on käsitelty arviointiselostuksessa varsin tasavertaisesti. Vaihtoehdosta VE0 aiheutuu luonteeltaan samantyyppisiä vaikutuksia VE1-vaihtoehdon kanssa ja näitä vaikutuksia on tarkasteltu molempien vaihtoehtojen toimintojen laajuuteen nähden.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Hankkeen toteuttamisen edellyttämät luvat ja päätökset on esitetty nykyisen toiminnan (VE0) ja hankevaihtoehto VE1 osalta.

Vaikutusalueiden kuvaus ja rajaus

Hankkeen vaikutusalueen rajaus on kuvattu eri vaikutusten luonteen perusteella asianmukaisesti.

Vaikutusten ajallinen rajaus

Toiminnan keston on todettu olevan 20–30 vuotta ja hankkeen laajenemisen on selostuksessa tunnistettu lisäävän vaikutusten merkittävyyttä. Hankkeen toteutuksen tarkempi ajoittuminen jää selostuksessa avoimeksi. Hankkeen pitkän keston mahdollisesti aiheuttamia pitkäaikaisvaikutuksia ml. kasvavan sadannan mahdollisesti aiheuttamien hulevesien määrän kasvun suhteen ei ole selostuksessa tuotu esiin.

Luontovaikutukset

Luontovaikutusten osalta selostuksessa esitetään, että hankealueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja. Myös liito-oravan osalta selostus toteaa, että hankealueen lähiympäristöön ei sijoitu liito-oravan elinalueita eikä lajin elinympäristöksi hyvin soveltuvia metsäalueita.

Tummaverkkoperhosen osalta arviointiselostuksessa on käytetty lajin esiintymisestä vuoden 2005 tietoja. Lajin esiintymistä on seurattu lähes vuosittain ja viimeksi kesällä 2009. Arviointiselostukseen on syytä liittää uusimmat saatavilla olevat tiedot.

Selostuksessa todetaan, että hankkeen toteuttaminen ei hävitä tummaverkkoperhosen esiintymiä, lajille soveliaita niittyjä eikä katkaise niittyjen välisiä yhdyskäytäviä. Hankkeen ei myöskään arvioida aiheuttavan pölyvaikutuksia tai vieraslajien leviämistä hankealueelta perhosniityille Näätäsuon ja hankealueen välisen puustoisien suojavyöhykkeen vuoksi.

Näätäsuon tummaverkkoperhosniittyjä etelänpuolelta rajaava puustoinen vyöhyke toimii sekä perhosniittyjen suojavyöhykkeenä pölyn leviämisen, tuulivaikutuksen ja kosteusolosuhteiden tasaamisen osalta, että liito-oravan itä-länsisuuntaisena kulkuyhteytenä. Hanke ei saa luonnonsuojelulain 47 § ja 48 § mukaan heikentää Näätäsuon tummaverkkoperhosniittyjen nykyisiä olosuhteita eikä liito-oravan kulkuyhteyttä. Hankkeessa esitetyn hulevesien käsittelyyn tarkoitettua pohjoisen viivytysaltaan sijoittamisen vaikutusta kyseiselle vyöhykkeelle ei selostuksessa arvioitu näiden luontoarvojen osalta. Viivytysaltaan sijoittaminen tälle puustoiselle vyöhykkeelle todennäköisesti heikentää liito-oravan kulkuyhteyttä ja muuttaa

tummaverkkoperhosniittyjen nykyisiä olosuhteita. Puustoisien vyöhykkeen säilyttäminen nykyisellään tulee jatkosuunnittelussa turvata.

Näätäsuo- tummaverkkoperhosniittyjen kosteusolosuhteiden säilyminen nykyisenkaltaisena tulee jatkossa arvioida ja turvata alueelle laadittavassa yleiskaavamääräysten edellyttämässä hulevesisuunnitelmassa, jossa arvioidaan mm. viivytysaltaiden tarkempi sijainti.

Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Hankkeen vaikutukset ihmisiin arvioidaan vähäisiksi. Hankkeen välittömällä vaikutusalueella 500 metrin säteellä ei ole asutusta. Lähimmillään 700–1000 metrin säteellä sijaitsee 8 asuinkiinteistöä. Hankkeen aiheuttaman melun, pölyn ja raskaan liikenteen vaikutus mm. väestöön, terveyteen, asumiseen, liikkumiseen ja viihtyvyyteen on tunnistettu ja kuvattu ymmärrettävästi ja vaihtoehtoja vertaillen.

Virkistys

Hankealueen itäreunaan on linjattu seudullinen ulkoilureitti (Kaarinanpolku) jolla on yhteys Tampereen ja Kangasalan taajamiin ja Kintulammen retkeilyalueelle. Arvion mukaan ulkoilureitti voidaan hankkeesta huolimatta säilyttää ja hankealueen länsipuoliset ratsastusreitit voidaan tarvittaessa linjata osin uudelleen. Hankkeen merkittävät vaikutukset virkistykseen on tunnistettu ja todettu lisääntyvän melun, pölyn, raskaan liikenteen ja esteettisen haitan saattavan vähentää alueen houkuttelevuutta virkistykseen. Melumallinnuksen havainnekartoista hankealueen länsipuolisten ulkoilu- ja ratsastusreitin sijainti mahdollisella melualueella ei käy selvästi ilmi, mikä vaikeuttaa meluvaikutuksen merkittävyyden arviointia reittien varsilla. Ilmanlaadun seurannan (esimerkiksi mittausjakso , analyysi haitta-aineista) tarve seudullisella virkistysreitillä on hankkeen pitkä kesto ja yhteisvaikutukset muiden alueen toimintojen kanssa huomioiden tarpeen arvioida ja sisällyttää arviointiselostukseen.

Kulttuuriperintö ja arkeologia

Hankkeella ei todeta olevan vaikutuksia kulttuuriperintöön tai muinaisjäänneksiin.

Ilmanlaatu

Pölyäminen, pienhiukkaset

Betoni- ja louhepölyn haittaa on tarkasteltu aiemmista vastaavantyyppisistä toiminnoista tehtyjen mittausten perusteella käyttäen laskennallista päästömallia ja oletuksena laskennassa on käytetty hengitettäviä hiukkasia PM₁₀. Pölymallinnuksessa on käytetty pistemäisiä pölylähteitä hankkeen pölyä tuottavista toiminnoista. Pölyn yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu yhdessä muiden hankkeiden pölypäästöjen kanssa eikä pienimpien hiukkasten (PM_{2,5}) päästöjä ja vaikutuksia ole arvioitu.

Pölymallinnuksen lähtötiedot ja – oletukset on kuvattu selkeästi ja selostuksesta käy ilmi pölyn vaikutus ja kohdentuminen. Kallioaineksen ja betonijätteen murskauksen hiukkaspäästöjen leviämismallinnukseen liittyy merkittävää epävarmuutta, eikä Suomessa ole käytössä soveltuvaa leviämismallia ja lähtöaineistoa. Arviointiselostuksessa esitetty

hiukkaspäästöjen leviämismallinnus voidaan tulkita suuntaa-antavaksi. Hiukkaspitoisuuksiin vaikuttavat myös VT9, jätteenkäsittelytoiminnot ja taustapitoisuus. Hiukkasten leviämistä ja niiden sisältämiä haitta-aineita voidaan selvittää mittauksin.

Haju

Asfaltinvalmistus on arvioitu hankkeessa merkittävimmäksi hajupäästöjen aiheuttajaksi. Hajusta on todettu, että hajupäästö ei todennäköisesti leviä lähimpiin häiriintyviin kohteisiin eikä alueen toiminnoista aiheudu hajuhaittaa. Hajuvaikutuksen arviointi jää varsin niukaksi ottaen huomioon Tampereen kaupungin arviointiohjelmasta antaman lausunnon kaupungin ympäristönsuojeluyksikköön ilmoitetuista asfaltinvalmistuksen häiritsevistä hajusta.

Arseeni

Hankealueen kallioperästä on tutkittu arseenipitoisuutta ja arseenin liukoisuus on selvitetty arviointiohjelmasta annetun lausunnon mukaisesti. Arseeninäytteet otettiin kolmesta tutkimuspisteestä louhealueelta. Arseenin pitoisuus ja liukoisuus todettiin alhaiseksi. Arvion mukaan kalliokiviaineksen murskaus ei aiheuta arseenin leviämistä. Epävarmuustekijänä arvioinnissa todettiin, että kiviaineksen laadun vaihdellessa hankealueen kallio-aineksessa arseenipitoisuus voi muuttua.

Hankkeessa molemmissa vaihtoehdoissa otetaan vastaan ja hyödynnetään myös hankealueen ulkopuolelta tulevia kiviaineita. Pirkanmaalla on tutkimuksin todettu muuta maata selvästi korkeampia maaperän arseenipitoisuuksia. Muualta tuotavan kalliokiviaineksen laadun varmistukseen arseenipitoisuuden osalta liittyy epävarmuutta.

Pirkanmaan kallio- ja maaperän arseeniriskin hallinnan kannalta on ensisijaista selvittää riittävällä näytteenotolla arseenin esiintyminen ottoalueilla ja rakennuskohteissa. Hankealueelle vastaanotettavan kiviaineksen arseenipitoisuuden seurannasta on tarpeen esittää selvitys, miten varmistetaan selvilläolo alueelle muualta tuotavan louheen arseenipitoisuudesta.

Melu ja värinä

Selostuksessa on kuvattu hankkeen keskeiset melulähteet ja toiminnot, meluvaikutusten arviointimenetelmät ja meluntorjuntatoimien vaikutus meluun.

Melu

Hankkeen aiheuttamaa melua on arvioitu arviointiohjelmasta annetun lausunnon mukaisesti meluselvityksen (melumallinnus) avulla kummankin vaihtoehdon osalta sekä meluvaikutus ilman hanketta, kuitenkin huomioiden muut alueen olemassa olevat melulähteet. Hankealueella tehtiin melumittauksia ja tarkasteltiin meluvallien vaikutusta meluntorjunnassa kun hankkeen louhinta ja murskaus on sijoitettu joko alueen itä- tai länsipäähän. Arvioinnin mukaan meluntorjuntatoimenpiteillä voidaan tehokkaammin vähentää melutasoja lähimmässä häiriintyvässä kohteessa, kun toiminnot sijoitetaan alueen itäosaan. Länsiosaan sijoitettuna hankkeen melu ulottaa 45 dB:n melualueen lähimpään häiriintyvään kohteeseen.

Molemmissa vaihtoehtoissa yöaikainen 45 dB:n melualue yltää ilman meluntorjuntaa hankealueesta pohjoiseen Kantapartolantielle ja lännessä Mt388:n melualueelle saakka. Yöaikaiselta meluarvojen ylitykseltä voidaan arviointiselostuksen mukaan välttyä suorittamalla meluavat toiminnot klo 7-22 välisenä aikana, mikä seikka on haittojen lieventämistoimena tuotu melumallinnuksen johtopäätöksissä esiin.

Arviointiselostuksessa melun arvioidaan hankealueen läheisyydessä olevien muiden melulähteiden johdosta tasoittuvan ja vähentävän hankkeesta aiheutuvaa iskumaista melua. Arvioinnin mukaan hankkeesta aiheutuva melutaso on vähäinen lähimmissä häiriintyvissä kohteissa hankealueen ulkopuolella, mutta hankealueen välittömässä läheisyydessä melutasosta kuitenkin todetaan, että se voidaan kokea häiritseväksi.

Arviointiselostuksessa ei ole otettu huomioon, että melun häiritsevyyteen vaikuttaa alueella hankkeen, jätteenkäsittelytoimintojen ja liikennemelun muodostama, luonteeltaan erilaisten melujen muodostama melun kokonaishäiritsevyys.

Melun pitkäaikaisia vaikutuksia hankkeen keston nähden (toiminta-aika 20 – 30 vuotta) ei selostuksessa arvioitu. Liikenteen melulähteenä käytettiin nykytilanteen mukaisia liikennemääriä VT9:llä. Hankkeen elinkaaren aikana liikenteen kasvun ennustetaan vuosien 2006–2030 välillä VT9:llä Alasjärven ja Aitovuoren välillä olevan noin 170 % (VT9 parantaminen välillä Tampere-Orivesi, YVA-selostus). Näin ollen melun yhteisvaikutukset ja häiritsevyys hankkeen keston aikana ei tule arviointiselostuksessa esille. Arviointiohjelmalausunnossa edellytetyt melun enimmäistasoja melupiikkeineen ei arvioitu, mikä on puute melun häiritsevyyden arvioinnissa.

Arviointiselostuksessa esitetyn melumallinnuksen tuottama aineisto melun leviämisestä ja melutasoista eri hankevaihtoehtoissa on havainnollinen ja kuvaa ymmärrettävästi hankkeesta aiheutuvan melun vaikutusta ja melutilanteen muutosta hankkeen ympäristössä ml. hiljaiset alueet.

Tärinä

Tärinää aiheuttavat toiminnot (murskaus, liikenne) on esitetty selostuksessa. Tärinän arviointiin liittyy epävarmuutta, jotka on selostuksessa tuotu esiin. Tärinän vaikutus lähimpään asuinrakennukseen (400 m lounaaseen hankealueesta) arvioidaan vähäiseksi. Liikenteen aiheuttama tärinävaikutus arvioidaan vähäiseksi.

Vesistövaikutukset

Hankkeen todetaan voivan vaikuttaa pintavesiin muuttamalla alapuolisen vesistön vedenlaatua ja virtaamia. Sameus ja kiintoainepitoisuus voi alapuolisessa oja- ja ojastossa kasvaa sateisuuden ja lämpötilan vaihtelun ja siitä aiheutuvan hulevesivirtaaman mukaan.

Pintavesivaikutukset

Hulevedet

Tarastenjärven osayleiskaavaehdotuksessa on hankealueen hulevesien viivyttämistä varten esitetty kaksi alueellista hulevesien viivytyksallista, yksi alueen pohjoispuolelle ja toinen teollisuusalueen länsipuolelle etäämmälle toiminta-alueesta. Viivytyksaltaiden

sijoittelulla on pyritty turvaamaan tummaverkkoperhosen elinolosuhteet ja sen toukan käyttämän ravintokasvin lehtovirmajuuren kasvupaikkojen kosteusolosuhteiden säilyttäminen.

Arviointiselostuksesta ei käy selville, selkeytetäänkö hankealueelta tulevat hulevedet alueellisissa hulevesien viivytysaltaissa vai hankealueella. Jotta hankealueen hulevedet voidaan johtaa hallitusti, edellyttää hulevesin viemärointi (mm. tien alitus) tarkkaa vesien mitoitusta. Kaakkoon ja länteen suuntautuvien hulevesien osalta arviointiselostusta on tarpeen täydentää.

Hankkeessa tulee varmistua siitä, ettei hankealueen ympäristön luonnonarvoja heikennetä viivytysaltaiden sijoituksella ja siten altaiden suunnittelu vaatii laajempaa alueellista tarkastelua. Hankealueelle tulee laatia yleiskaavamääräysten edellyttämä hulevesisuunnitelma, huomioiden Nurmi-Sorilan ja Tarastenjärven osayleiskaavan hulevesiselvitys ja -suunnitelma. Hulevesien hallinta tulee suunnitella huomioiden alueen toimintojen muutokset hankkeen keston (20 – 30 vuotta) aikana sekä varmistaa hulevesien hallinta alueen kallioaineksen louhinnan eri vaiheissa.

Hulevesien mahdolliset haitta-aineet

Pinta- ja pohjavesivaikutusten arvioinnissa on jossain määrin ristiriitaa betonijätteen haitta-aineiden vaikutuksista. Kappaleessa 8.2.1 todetaan, ettei betonijätteen käsittelystä aiheudu haitta-aineiden kulkeutumista pintavesiin, koska haitta-aineiden liukoisuudet ovat alhaisia. Kappaleessa 8.2.2 todetaan, että vaihtoehdossa VE1 betonimurskaustoiminta voi vaikuttaa alueen pinta- ja pohjaveden laatuun. Betoni voi nostaa ympäristön pH-arvoja ja betonimurskeesta voi liueta sulfaatin ja kloridin lisäksi pieniä määriä kromia, kuparia ja alumiinia.

Betonin murskauksesta ja varastointialueilta vedet johdetaan erotinten jälkeen sadevesiviemäriin. Betonin alhaiset liukoisuusarvojen perusteella arvioinnin johtopäätöksenä on, että hankkeesta ei arvioida aiheutuvan haitta-aineiden kulkeutumista pintavesiin.

Alueelle tuotavien betonijätteen vaikutusten arvioinnissa niiden laadun arviointi perustuu mm. kanadalaisiin ohjearvoihin. Betonijätteen laatua olisi syytä arvioida alueella todennäköisesti käsiteltävästä betonijätteestä (mm. kaukolämpöputket).

Erotuskaivojen ja viivytysaltaiden lietteiden laatu

Vaihtoehtojen vertailussa todetaan, ettei vaihtoehdosta VE1 aiheudu haitta-aineiden kulkeutumista pinta- ja pohjavesiin. Haitta-aineiden kertymistä kiintoaineen mukana erotuskaivoihin ja viivytysaltaisiin ei selostuksessa ole arvioitu. Arviointiohjelmasta annetun lausunnon mukaan liettyvän hiukkasaineiston määrä ja vaikutus tuli myös arvioida ja selostusta on siltä osin syytä täydentää.

Hulevesien yhteisvaikutukset vesistöihin

Selostusraportissa s. 43 on maininta, ettei Merjanlahteen ja Juoponlahteen laskevista ojista ole veden laatutietoja. Merjanlahteen laskevan ojan veden laatua tarkkaillaan Tarastenjärven kaatopaikan vesistövaikutustarkkailussa. Tarkkailuraportin mukaan

kaatopaikan vaikutus on todettavissa luonnontasoa suurempina sähkönsäilytävyyksinä ja kokonaistyyppipitoisuuksina, joilla saattaa olla yhteys hankealueella kalliolouhinnassa käytettyihin räjähteisiin. Hankkeessa käytettävien räjähdysaineiden sisältämän typen vaikutusta vesistöön ei ole arvioitu ja selostusta on tältä osin syytä täydentää.

Maaperä

Alueella käytettävien kemikaalien, kuten räjäytyksessä käytettävät aineet, todettiin voivan aiheuttaa vaikutuksia maaperään. Vaikutusten kohdistuminen maaperään mm. kemikaalien käytön tai betonin murskauksen johdosta arvioitiin vähäisiksi. Maaperää suojataan varastojen teknisillä ratkaisulla ja päällystämällä käsittelykentät ja varustamalla ne erotuskaivoilla.

Pohjavesi ja lähteet

Pohjaveden nykytila ja hankkeen vaikutukset pohjaveteen on kuvattu pääosin riittävästi. Vaikutukset arvioidaan vähäisiksi. Pohjaveden pinnantasoa koskevaa tietoa ei selostuksen mukaan ollut saatavilla. Pinnantason tietojen avulla voidaan arvioida pohjaveden liikkumisen suuntaa.

Maankäyttö

Tarastenjärven yleiskaavaehdotuksessa esitetyt aluevaraukset sekä merkinnät ja määräykset on tarpeen ottaa huomioon hankealueella. Hankkeen toiminnot tulee sijoittaa osayleiskaavaehdotuksen mukaisesti T-alueelle ja siten turvata alueen ympäristön nykyiset olosuhteet. Hankealueen pohjoispuolella oleva puustoinen vihervyöhyke tulee säilyttää nykyisen kaltaisena suojeltavien lajien suotuisan suojelutason ylläpitämiseksi.

Toimintojen sijoittelusta suhteessa uuden kadun linjaukseen arviointiselostuksessa todetaan, että suunnitellun kadun linjauksen kohdalle sijoitetut toiminnot (VE0) voidaan siirtää muualle hankealueella, kun kadun toteuttaminen on ajankohtainen.

Tarastenjärven varastoalueen itäpuolella on käynnistynyt Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n ja Tampereen Energiantuotanto Oy:n jätevoimalan YVA-menettely. Varastoaluehanketta ja jätevoimalahanketta on tarpeen tarkastella rinnakkain ennen varastoalueen toteutusvaihtoehtojen eteenpäin viemistä ja toteutusta.

Maisema

Hankevaihtoehto VE1 muuttaa näkymiä avoimiksi VT9 suunnasta. Yhteisvaikutuksena Tarastenjärven osayleiskaavaluonnoksen mukaisen voimajohdon rakentaminen poistaisi suojavyöhykkeen hankkeen ja VT9 välistä. Vaikutusten lieventämistä on käsitelty selostuksessa. Kaukomaisemassa eri hankevaihtoehtojen maisemavaikutukset todetaan samansuuntaisiksi. Maankäytön mahdolliset muutokset Nurmi-Sorilassa on tunnistettu ja maisemavaikutukset on todettu asianmukaisesti.

Tienpito ja liikenne

Hankkeen vaikutuksia liikenteeseen on tarkasteltu suhteessa nykytilan mukaisiin ja vuoden 2030 ennustettuihin liikennemääriin VT9:llä ja Aitolahden ja Tarastenjärven

eritasoliittymissä. Hankkeesta aiheutuvan liikenteen lisäyksen on arvioitu olevan nykytilanteeseen nähden maltillista. Vaikutusta liikenteen sujuvuuteen nykytilanteeseen verrattuna pidetään vähäisenä.

Nurmi-Sorilan ja Tarastenjärven osayleiskaavaehdotuksessa osoitettu uusi katuyhteys Tarastenjärven alueelta Nurmiin on käsitelty selostuksessa sujuvuuden ja liikenneturvallisuuden osalta. Hankkeen ei todeta heikentävän tulevan kadun toimivuutta. Kadun toteutuksessa tulisi arvion mukaan ottaa huomioon Tarastenjärven varastoalueen liikenne. Kadun yli risteävän liikenteen vaikutukset liikenneturvallisuuteen todetaan lieviksi.

Kadun varteen sijoittuvan kevyen liikenteen reitin turvallisuuteen todetaan vaikuttavan tonttiliittymien järjestelyt. Hankealueella liikkuu runsaasti raskasta liikennettä, joka risteää tulevan kevyen liikenteen reitin kanssa. Hankkeen vaikutus kevyen liikenteen turvallisuuteen hankealueen läpäisevällä reitillä on selostuksessa jätetty seuraavaan suunnitteluvaiheeseen katualueen toteuttajalle.

Liikenne Tarastenjärven alueella voi kasvaa tulevaisuudessa, mikäli Tampereen Sähkölaitos-yhtiöiden ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n jätevoimalahanke (Tammervoima) toteutuu Tarastenjärven alueella. Jätevoimalahankkeen aiheuttamaa raskaan liikenteen mahdollista lisäystä ei ole tarkasteltu. Tammervoiman voimalan kapasiteetiksi on suunniteltu 120 – 180 000 tonnia jätettä vuodessa, joka kuljetetaan laitokselle raskaalla kalustolla. Tammervoiman YVA-menettely on käynnistynyt elokuussa 2010 ja hanke on tarpeen ottaa huomioon Tarastenjärven varastoalueen jatkosuunnittelussa, ml. vaikutukset liikenteeseen ja liikennejärjestelyihin. Tammervoima Oy:n YVA-menettelyn on arvioitu päättyvän keväällä 2011.

Luonnonvarat

Hankkeessa on tarkoitus kierrättämällä säästää neitseellisten rakennusmateriaalien käyttöä ja edistää energiahyödyntämistä käsittelemällä käytöstä poistettuja materiaali-erä ja jalostamalla ne uudestaan käyttökelpoisiksi. Hankkeessa neitseellisen kalliokiviaineksen hyödyntämisaika todennäköisesti pitenee muualta tuotavaa kiviainesta hyödyntämällä, mutta kierrätyskiviaineksen käsittely ei todennäköisesti vähennä luonnonvaran hyödyntämistä hankkeessa. Arviointiselostusta on syytä täydentää arviolla luonnonvarojen kokonaiskäytöstä hankkeessa.

Jätteet

Hankealueella muodostuvien jätteiden laatu, määrä, hyödyntäminen ja käsittelypaikat on kuvattu arviointiselostuksessa.

Ilmasto

Hankkeessa on hulevesien muodostumisen ja hallinnan osalta huomioitu ilmastonmuutos ja sen myötä lisääntyvä sadanta.

Yhteisvaikutukset

Hankkeessa on tarpeen sovittaa yhteen hankkeen jatkosuunnittelu, Tarastenjärven osayleiskaavan valmistelu sekä Tammervoima Oy:n jätevoimalaitoksen suunnittelu ja sijoittelu suhteessa hankealueeseen ja alueen lähialueen luonnonarvoihin.

Tampereen Sähkölaitos-yhtiöllä ja Pirkanmaan Jätehuolto Oy:llä on meneillään suunnittelu jätevoimalaitoksesta Tampereen alueelle. Hankkeen YVA-menettely on käynnissä. Yksi jätevoimalaitoksen sijoitusvaihtoehdoista sijoittuu hankealueen pohjoispuolelle ja hankkeilla yhdessä toteutuessaan on todennäköisesti myös yhteisvaikutuksia. Arviointiselostukseen on syytä lisätä arvio hankkeiden yhteisvaikutuksista siltä osin, kun tietoa asiasta on saatavilla. Nykyisillä jätteenkäsittelytoiminnoilla voi olla yhteisvaikutuksia mm. ilman hiukkaspitoisuuksiin ja alueen hajuhaittoihin.

Hankkeen pitkän elinkaaren aikana on läheisen VT9:n liikennemäärien ennustettu kasvavan. Melun vaikutusalue hankkeesta ja VT9:ltä kohdistuvat osin samalle alueelle, mm. virkistykseen käytettävälle alueelle ja Kaarinanpolun virkistysreitille.

Riskinarviointi

Toimintojen riskitilanteet ja mahdolliset vaikutukset on kuvattu sekä esitetty estämismahdollisuudet ja toiminta häiriötilanteessa.

Alueella käsiteltävien jättemateriaalien laadunvarmistus

Käsiteltävän ja edelleen muualle toimitettavan materiaalin laadun varmistaminen edellyttää suunnitelmallista materiaalien laadun tarkkailua. Laadun ajantasaisen varmistuksen riittävyteen voi liittyä epävarmuutta alueelle tuotavien materiaalien mahdollisesti sisältämien käsittelyyn soveltumattomien jakeiden osalta, mikä tulee huomioida hankkeen jatkosuunnittelussa.

Haittojen lieventäminen

Selostuksessa on esitetty pääpiirteissään haitallisten vaikutusten vähentämis- ja lieventämistoimia. Pölyn- ja meluntorjunnan toteuttamiseksi on esitetty toimenpiteitä ml. suojavaöhykkeet.

Seuranta

Arviointiselostuksessa on esitetty seurannan ja valvonnan pääperiaatteet sekä ehdotus tarkkailuohjelmaksi. Seuranta on syytä täydentää hulevesien hallinnan, viivytysaltaiden lietteiden tarkkailun ja virkistysreittiin kohdistuvien vaikutusten osalta.

Seuranta tulee suunnitella hankealueelle tehtävän hulevesiselvityksen perusteella, jossa tulee ottaa huomioon hulevesien viivytysaltaiden toimivuus ja viivytysaltaisiin kertyvän lietteiden laatu sekä hulevesijärjestelyjen vaikutukset perhosniittyihin.

Pienhiukkasten vaikutusten arviointiin (PM_{10} ja $PM_{2.5}$) arviointiin liittyy saatavissa olevien lähtötietojen puutteellisuudesta johtuen epävarmuutta. Alueella murskattavan betonijätteen mahdolliseen haitta-aineisiin ja muualta tuotavan kallioaineksen arseenipitoisuuteen ja haitta-aineiden leviämiseen liittyy myös epävarmuutta. Hankkeen ajallinen kesto on pitkä, 20–30 vuotta ja sillä on todennäköisiä yhteisvaikutuksia muiden toimintojen kanssa

(jätteenkäsittely, liikenne) ja siten on perusteltua edellyttää hankkeessa virkistykseen kohdistuvien vaikutusten seuranta Kaarinanpolun virkistysreitillä varrella.

Lähdeaineisto

Asiakirjat ja julkaisut on esitetty selostuksessa kahdella tavalla, lähdeluettelona sekä alaviitteinä tekstissä. Alaviitteet eivät ole mukana lähdeluettelossa. Betonimurskeen tarkastelussa mainittujen kanadalaisten ohjearvojen (s. 60) tietolähde on syytä sisällyttää selostuksen lähteisiin.

Toteuttamiskelpoisuus

Hankevaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuutta ja yhteensovittamista erityisesti valmisteilla olevan Nurmi-Sorilan ja Tarastenjärven osayleiskaavan ja Tarastenjärven jätteenkäsittelyalueelle mahdollisesti sijoittuvan jätevoimalaitoksen kanssa tulee tarkastella hankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä.

Vaikutusten merkittävyyden arviointi ja vertailu

Vaikutuksia on arvioitu niiden merkittävyyden ja luonteen perusteella. Vaikutuksia on vertailtu sanallisesti sekä arvioitujen vaikutusten vertailutaulukoiden avulla, joihin on tiivistetysti koottu keskeiset tunnistetut vaikutukset.

Osallistuminen

Hankkeesta tiedotettiin tiedotteella lähialueen asukasyhdistyksiä ja asukkaita. Yleisötilaisuuksia ei järjestetty. Hankkeesta ei esitetty asukasmielipiteitä ja kiinnostus hanketta kohtaan ei herännyt ohjelma- eikä selostusvaiheessa. Hankkeen länsipuolelle vasta suunnitellaan tulevaa asutusta, johon hankkeen vaikutukset voivat mahdollisesti jatkossa kohdistua, mikä saattaa selittää vähäistä kiinnostusta hanketta kohtaan.

Raportti

Ympäristöselostusraportti on varsin selkeä ja se sisältää arvioinnin menetelmät ja keskeiset tulokset ymmärrettävästi. Raportin liitteenä on melu- ja pölyselvitys, tiedot kalliokiviaineksen sisältämän arseenin pitoisuudesta sekä yhteysviranomaisen lausunto hankkeen arviointiohjelmasta.

Yhteenveto

Keskeiset ympäristövaikutukset hankkeessa liittyvät alueen hulevesien hallintaan ja viivytysaltaiden sijoitteluun, tummaverkkoperhosen elinolosuhteiden turvaamiseen hankkeen ympäristössä sekä toiminnoista aiheutuvan melun ja hiukkaspäästöjen vaikutukseen virkistykseen käytetyillä reiteillä. Hankkeella on todennäköisiä yhteisvaikutuksia mahdollisen jätevoimalaitoksen kanssa.

Hankkeessa on tarpeen huomioida Nurmi-Sorilan ja Tarastenjärven alueita koskevat osayleiskaavat ja mahdollinen jätevoimalaitoshanke Tarastenjärven jätteenkäsittelyalueella. Hankkeessa tulee yhteen sovittaa maankäytön suunnittelu yhdessä alueelle suunniteltujen hankkeiden tarkemman suunnittelun kanssa.

Arviointiselostuksen riittävyys (YVAA 10 § Arviointiselostus)

Arviointiselostuksessa on kuvattu pääosin riittävästi hankkeen eri vaihtoehdot ja niihin liittyvät toiminnot, joilla on vaikutuksia ympäristöön. Arviointiselostuksessa on tunnistettu ja arvioitu merkittävät hankkeesta aiheutuvia vaikutukset ja niiden lieventämistoimia.

Yhteysviranomainen on todennut joitain puutteita luontovaikutusten, haitta-aineiden, melun ja hiukkaspitoisuuksien sekä yhteisvaikutusten arvioinnissa ja merkittävyyden tarkastelussa. Arvioinnissa tuli noudattaa hankkeen arviointiohjelmaa ja yhteysviranomaisen lausuntoa arviointiohjelmasta. Arviointiohjelmasta annettuun yhteysviranomaisen lausuntoon nähden arviointiselostuksessa oli yksittäisiä puutteita. Puutteet eivät ole yksistään tai yhdessä kuitenkaan sellaisia, että arviointiselostus olisi olennaisesti puutteellinen. Arviointiselostuksessa todetut puutteet tulee korjata. Yhteysviranomainen hyväksyy arviointiselostuksen olennaisilta osiltaan riittäväksi.

Ympäristö- ja luonnonvarat
– vastuualueen johtaja

Ulla Koivusaari

Ylitarkastaja

Virve Sallialmi

Suoritemaksu 8300 €

Maksun peruste ja oikaisuvaatimus. Maksu määräytyy valtion maksuperustelain (150/1992) 8 §:n ja valtioneuvoston asetuksessa (1097/2009) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti: 1. kunta 7100 € ja 2. kunta 1200 €. Maksuvelvollinen voi vaatia virheellisen maksun oikaisua Pirkanmaan ELY-keskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

Yhteysviranomaisen lausunnosta tiedottaminen

Yhteysviranomainen lähettää lausuntonsa tiedoksi lausunnonantajille. Kopiot arviointiselostuksesta saaduista lausunnoista ja mielipiteistä lähetetään liitteenä hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset lausunnot ja mielipiteet säilytetään Pirkanmaan ELY-keskuksen arkistossa.

Lausunto on yleisön nähtävillä vähintään kuukauden ajan seuraavissa paikoissa:

Tampereen kaupungin palvelupiste Frencckellissä, Frencckellin aukio 2 B, pääkirjasto Metso, Pirkankatu 2, keskustan lehtilukusali, Puutarhakatu 1, Kämmenniemi, Paavolantie 4, Terälahti, Niemikyläntie 14, sekä kirjastoautot; Aitolahden TB-huoltamo, Kaitavedentie 95; **Kangasalan** kunnanvirasto, Urheilutie 13 ja Kangasalan pääkirjasto, Keskusaukio 2; Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Yliopistonkatu 38.

Yhteysviranomaisen lausunto ovat luettavissa myös Internetsivuilta, www.ely-keskus.fi/pirkanmaa/yva kohdassa "Ennen vuotta 2010 vireille tulleet hankkeet" >Vireillä olevat YVA-hankkeet -> Tarastenjärven varastoalue, Tampere).

TIEDOKSI Lausunnonantajat
Suomen ympäristökeskus (lausunto ja 2 kpl arviointiselostusta)
ELY-keskukset, Y-vastualue